

Innovaatiokeskittymäpolitiikan lähtökohdat

- **Innovaatiojärjestelmä kv-arviointi (2009)**
 - Kansallisten ja kuntasektorin julkisten tukien heikko koordinaatio » Tarve koordinoida eri lähteistä tulevien julkisten resurssien käyttöä
 - Suomessa on tehty vain vähän eri toimijoita sitovia kansallisia painopistevalintoja. Myöskään vuorovaikutteisia innovaatioyhteisöjä ei ole hyödynnetty tarpeeksi eikä vuorovaikutus kansainvälisten huippukeskittymien kanssa ole ollut riittävän tiivistä.
- **Tutkimus- ja innovaationeuvoston linjaukset 2011-2015**
 - Vahvistetaan kansallisten ja aluelähtöisten kehittämistoimien yhdensuuntaisuutta yhteisesti sovituilla innovaatiojärjestelmän osa-alueilla ja valituissa instrumenteissa.
 - Osaamiskeskusohjelman toimet ja voimavarat suunnataan uudelleen vuonna 2013 päättyvän ohjelmakauden jälkeen. Ohjelmamalli muutetaan ja toimintoja uudistetaan. Tutkimus- ja innovaatiopolitiikassa sekä aluepolitiikassa luodaan tehokkaat välineet ja yhteistyöalustat alueiden vahvuuksien ja tarpeiden pohjalta.

Innovaatiokeskittymien vahvistaminen Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa

(1/2)

- Tavoitteena on luoda Suomeen **maailman parhaat edellytykset** korkean osaamisen ja liiketoiminnan harjoittamiselle.
- Kansallisesti ja kansainvälisesti verkottuneiden innovaatioyhteisöjen lisäksi Suomeen **luodaan vahvoja alueellisia innovaatiokeskittymiä**
- Strategisen huippuosaamisen keskittymien (**SHOK**) toimintaa **jatketaan** ja turvataan rahoituksen toimivuus
- **Korkeakoulujen toimipisteverkkoa kootaan** riittävän laajoiksi, laadukkaiksi ja innovatiivisiksi osaamisympäristöiksi
- Uudistetaan korkeakoulujen rahoitus tukemaan nykyistä paremmin niiden **profiloitumista vahvuusaloilleen**

Innovaatiokeskittymien vahvistaminen Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa

(2/2)

- Edistetään kansallista **tutkimusinfrastruktuuripolitiikkaa** ja luodaan korkeakouluille yhteisiä **yritysten kanssa tehtävän tutkimus-yhteistyön** muotoja
- Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä alueidensa innovaatiotoiminnan keskeisiin toimijoihin vahvistetaan
- Tavoitellaan Suomeen **tietointensiivisen teollisuuden investointeja** osana kansallista strategiaa ulkomaisten investointien saamiseksi Suomeen
- Suurissa kaupunkikeskuksissa jatketaan **sopimusperusteista kaupunkiseutupolitiikkaa**, jolla valtio, yliopistot, ammattikorkeakoulut, kaupunkiseudut ja elinkeinokehitysyritykset sopivat alueen pitkäjänteisistä kehittämistoimista

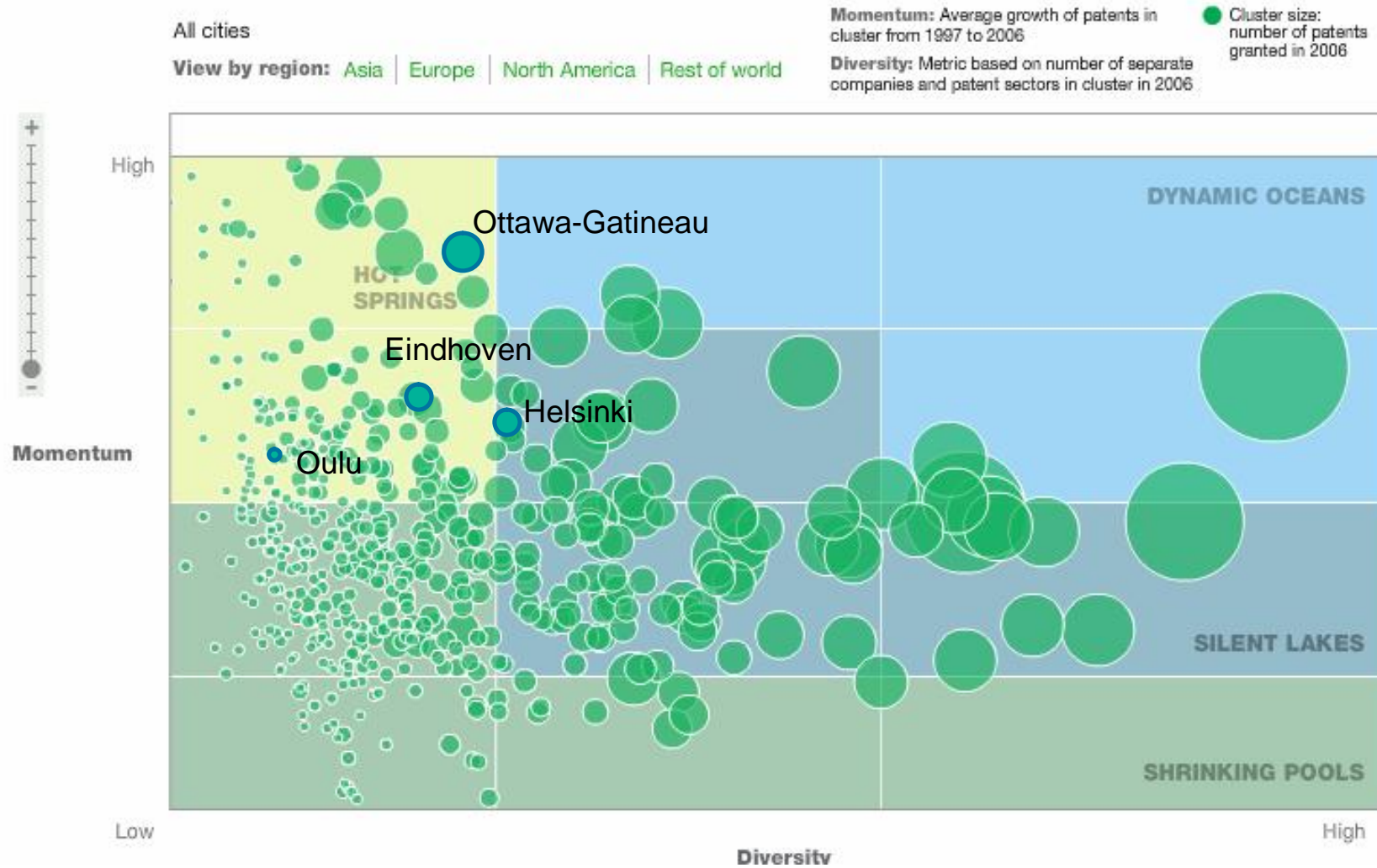
Innovaatiokeskittymä on globaalin arvoverkoston solmukohta, jossa on laadukas tutkimus- ja innovaatioympäristö

Innovaatiokeskittymä

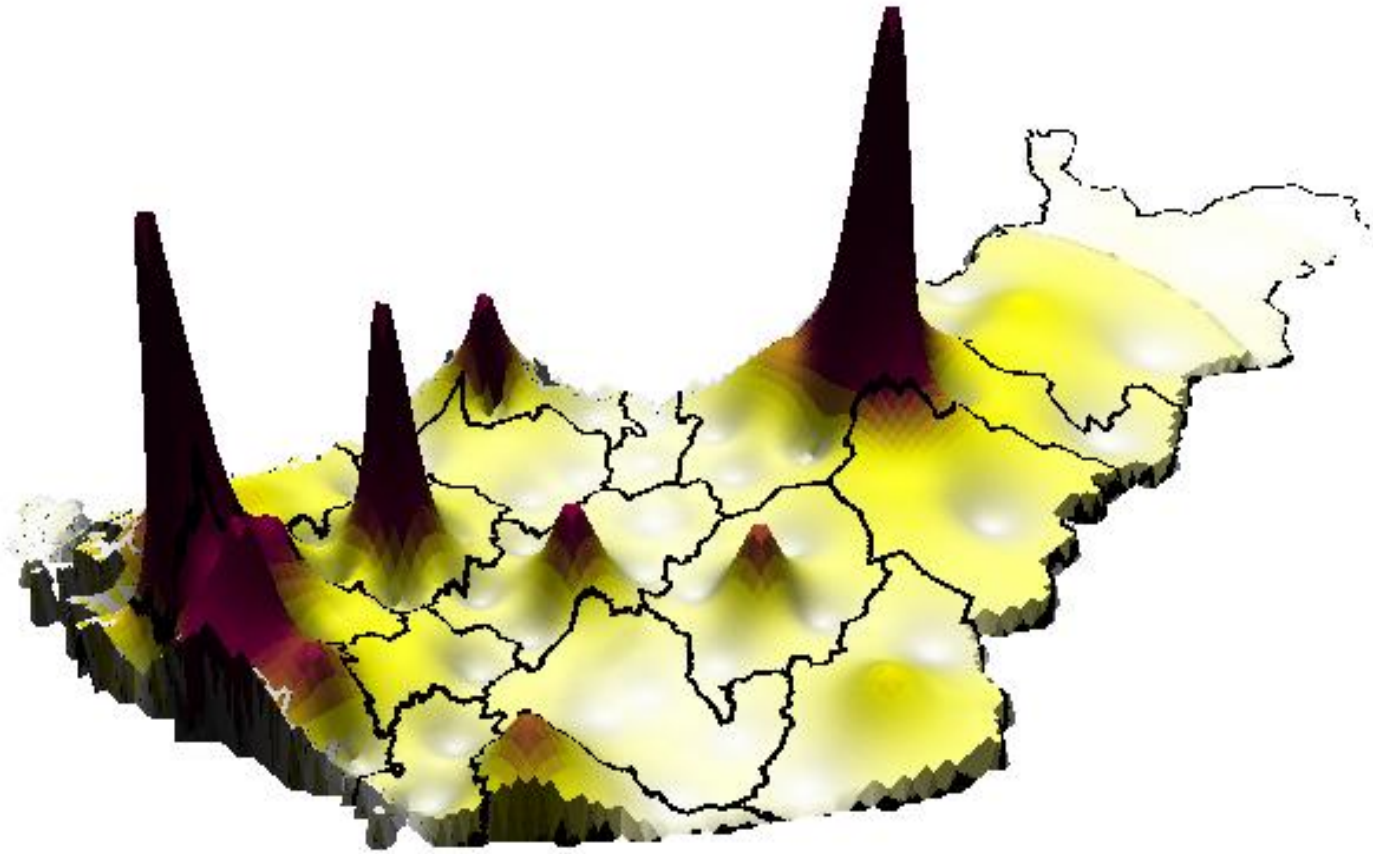
- on omalla alallaan edelläkävijä, jonka kehitystä seurataan kaikkialla
- vetää puoleensa alan osaajia ja tätä osaamista hyödyntävää liiketoimintaa
- sen yritykset ja osaajat ovat arvoverkostojen ja innovaatioyhteisöjen keskeisiä toimijoita
- sen osaaminen on riittävän monipuolista turvaamaan uudistumiskyvyn muuttuvilla markkinoilla

Innovaatiokeskittymät McKinseyn tyypittelyssä

Tutkimus- ja kehittämismenot 2010

*T&K menot €/asukas merkittävimmissä
seutukunnissa
Lähde: Tilastokeskus*

Innovaatiokeskittymien kehittämisen osa-alueet

- Kansallisten ja alueellisten toimien parempi synergia, voimavarojen keskittäminen ja systeemisyyt (ministeriöiden välillä sekä valtionhallinnon ja alueiden välillä)
- Paikallisten kehittämistarpeiden ja –mahdollisuuksien tunnistaminen ja paikallisten innovaatioympäristöjen kytkeminen kansalliseen innovaatiopolitiikkaan (fyysiset ympäristöt)
- Kriittisen massan ja kulloinkin tarvittavan parhaan, poikkialaisen osaamisen kokoaminen edellyttää myös keskusten välistä yhteistyötä ja työnjakoa
- Lisääntyvä toiminnan kansainvälisyys
- Kannustaminen osaamisen kehittämisen painopistevalintoihin – tuettava alueellisten valintojen tunnistamista ja syntymistä
- Keskittymien toimien suuntaaminen kansallisesti merkittäviin kehittämisteemoihin

Politiikkatoimet innovaatiokeskittymien vahvistamiseksi

Innovaatiokeskittymien neuvottelumenettely

- Merkittävimmät uudet avaukset (4-6 kaupunkiseutua)
- Kansalliset rahoittajat mm. TEM, Tekes ja OKM sekä kaupunki, korkeakoulut ja seudun muut avaintoimijat mm. tutkimuslaitokset ja ELY-keskukset
- Kehittämistarpeiden ja -haasteiden nostaminen esille
- Edistää voimavarojen kokoamista ja keskittymien välistä työnjakoa

Kaupunkiseutujen kasvusopimus

- 12 suurinta kaupunkiseutua
- Strategiset valinnat: Osaamiskärjet ja kehittämisteemat osana elinkeinopolitiikkaa
- Kaupunkiseudun keskeisten toimijoiden sitoutuminen
- Valtion ja kaupunkiseutujen yhteinen näkemys kehittämisen painopisteistä

Uusi ohjelmaväline 2014+

- Tukee kansallisten ja alueellisten toimien synergiaa
- Enintään 12 kaupunkiseutua
- Toteuttaa innovaatiopolitiikan kansallisia tavoitteita
- Hyödyntää paikallisen kehittämispotentiaalin
- Osaamiskärkien ja kehittämishankkeiden operatiivinen toteutus
- Yhteisrahoitteinen: valtio ja kaupungit

Innovaatiokeskittymä rakennetaan avoimella toimintamallilla

Uusi instrumentti 2014+

Toiminta-ajatuksena on

synnyttää osaamislähtöistä liiketoimintaa uusien kehitysympäristöjen ja edelläkävijämarkkinoiden avulla

Tavoitteet:

- Haastaa kaupunkiseudut hyödyntämään kasvupotentiaalinsa kansantalouden vetureina
- Tukee kaupunkiseutujen erikoistumista vahvuusaloille edistämällä strategisten painopistevalintojen tunnistamista ja syntymistä
- Vahvistaa valtion ja kaupunkiseutujen yhteistyötä kansainvälisesti ja kansallisesti merkittävien T&K&I -hankkeiden toteutuksessa
- Kytkee paikalliset kehitysympäristöt tiiviimmin kansalliseen innovaatiopolitiikkaan
- Lisää kaupunkiseutujen välistä yhteistyötä kansallisten osaamiskärkien profiloimiseksi ja vetovoimaisuuden vahvistamiseksi

Kehittämistavoitteet innovaatiopolitiikan näkökulmasta

Kehitysympäristöt

- Avoimet innovaatio- ja testialustat
- Monialaisuus ja käyttäjälähtöisyys
- Innovaatioperusteinen yrittäjäyys
- Globaalien kehitystrendien välittäminen

Edelläkävijämarkkinat

- Paikallisesti synnyttävät edellytykset esim. julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä
- Isojen MAL (maankäyttö, asuminen ja liikenne) –hankkeiden hyödyntäminen kokeiluympäristöinä
- Innovatiiviset julkiset hankinnat

Kansainvälinen vetovoimaisuus

- Osaamislähtöinen invest in –toiminta
- Osaamisen ankkurointi Suomeen
- Kytkeytyminen parhaaseen osaamiseen maailmalla

Menestyvän innovaatiokeskittymän tunnusmerkit

Kansallisesti merkittävät hankkeet

- Uudentyyppiset kehitysympäristöt
- Edelläkävijämarkkinat
- MAL-hankkeiden hyödyntäminen
- SOTE –alan uudet avaukset

Kansainväliset verkostot ja strategiset kumppanuudet

- Markkinoiden ja mahdollisuuksien ennakointi
- Kv. kumppaneiden osaamisen hyödynnettävyys
- Uudet toimintamallit
- Merkittävä rooli kansainvälisissä alliansseissa ja verkostoissa

Omaleimaiset sisällöt

- Temaattisuus
- Kysyntälähtöisyys
- Poikki- ja monialaisuus
- Ratkaisukeskeisyys

Perusta

- Keskittymän ja sen osaamisen kansainvälinen vahvuus ja kiinnostavuus
- Keskittymien välinen kansallinen työnjako ja yhteistyö
- Toimiva paikallinen yhteistyö ja sitoutuminen (tahtotila)
- Keskittymän visio ja uskottava polku sen toteuttamiseksi
- Hyvä toteutustiimi

Konsepti

- Lähtökohtana globaalien haasteiden ja mahdollisuuksien tunnistaminen ja kansainvälisesti korkea osaamisen taso
- Temaattinen lähestymistapa (toimialoista ja teknologioista riippumaton), painopiste osaamisen kehittämisen valinnoissa, jotka mahdollistavat kyvyn tarttua avautuviin uusiin mahdollisuuksiin
- Perustuu parhaiden osaajien (yritykset, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset) toimivaan paikalliseen yhteistyöhön
- Lisää innovaatiokeskittymien välistä kansallista ja kansainvälistä verkottumista
- Parhaille keskittymille vetovastuu oman osaamisalansa kansallisesta yhteistyöstä ja kansainvälistymisen edistämisestä
- Kilpailtu, ketterä, nopeasti reagoiva, riskinottokykyinen – silti riittävän pitkäjänteinen valtion ja ohjelmaan valittavien kaupunkiseutujen kumppanuudelle (2014-2020)
- Tukee EU:n rakennerahastojen laadukasta toteuttamista, silta Horizon -2020 hankkeisiin.

Työryhmän tehtävät ja aikataulu

- Esitys ohjelmasta ja sen toteutus- ja rahoitusmallista
 - Tavoitteet ja toteutusmalli **31.8.2012** mennessä
 - Elinkeinministerin linjaukset syyskuussa
 - **Valintakriteerit ja ohjeet aiehausta 3.10 työryhmässä**
 - **TEM ohjeet hakumenettelystä lokakuun alussa**
 - Ohjelman hallinnointi ja rahoitus **30.11.2012** mennessä.
- Uuden ohjelman valmistelun **aikataulu** yhteen sovitetaan suurten kaupunkiseutujen kanssa toteutettavan **sopimusmenettelyn** kanssa
- Ohjelman hakumenettely toteutetaan kilpailullisesti kahdessa vaiheessa siten, että kaupunkiseudut tekevät ehdotukset **innovaatiotoiminnan** kehittämisen **painopisteistä**.
- Hakumenettely voidaan käynnistää tarvittaessa syksyllä 2012 > aiehaku päättyisi tammikuussa 2013

KIITOS!

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY